

Eeva-Maria Maijala kesk

Lakialoite laiksi ulkomaalaislain 79 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteen pääasiallisena sisältönä on muuttaa ulkomaalaislakia siten, että kansainvälistä suojelua hakeneella ulkomaalaisella olisi Suomessa oikeus tehdä ansiotyötä ilman oleskelulupaa heti Suomeen saavuttuaan. Nykyään tällainen ulkomaalainen saa tehdä Suomessa ansiotyötä vasta oleskeltuaan maassa kolme tai kuusi kuukautta. Muutos koskisi lain 79 §:ää.

PERUSTELUT

Suomi ja Eurooppa ovat joutuneet viime kuukausien aikana ottamaan vastaan poikkeuksellisen suuren määrän turvapaikanhakijoita. Yhteiskuntamme kyky vastata tällaiseen turvapaikanhakijoiden määrään on joutunut koetukselle. Asiasta on käyty myös laajaa julkista keskustelua huomioiden, että suurin osa maahan tulijoista on työikäisiä ja työkykyisiä miehiä. Kansalaisia on ihmetyttänyt, mikseivät turvapaikanhakijat voi ryhtyä Suomessa heti töihin.

Nykyisen ulkomaalaislain mukaan ulkomaalaisella on kansainvälistä suojelua haettuaan oikeus tehdä ansiotyötä oleskeltuaan maassa kolmen kuukauden ajan, mikäli hänellä on rajanylitykseen oikeuttava matkustusasiakirja ulkomaalaislain 11 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan. Muussa tapauksessa hänen oikeutensa tehdä ansiotyötä alkaa vasta kuuden kuukauden oleskelun jälkeen.

Mikäli nämä aikarajat poistettaisiin, ulkomaalainen voisi suojelua hakiessaan päästä tällöin heti ansiotyön piiriin. Tämä oikeus jatkuisi hänellä siihen saakka, kunnes turvapaikan hakemista koskeva prosessi on saatu päätökseen. Jos pakolaisstatus tai oleskelulupa myönnetään, jatkuisi työnteko-oikeus näitä koskevien säädösten nojalla. Jos taas lupaa jäädä maahan ei myönnetä, joutuu asianomainen henkilö tietysti poistumaan lupaprosessin päätyttyä ja työnteko-oikeuskin lakkaa.

Kun turvapaikanhakijoiden määrät ovat rajusti lisääntyneet, on perusteltua tarkastella turvapaikanhakijoiden työelämään pääsyä koskevia edellytyksiä. Yhteiskuntaan sopeutumisen kannalta työllistyminen on usein välttämätön edellytys. Maahanmuuttajien aktiivinen työnteko ja etenkin huonoimmin työllistyneiden maahanmuuttajaryhmien saaminen työelämän piiriin olisi omiaan myös vähentämään niitä jännitteitä, joita kantaväestön parissa on maahanmuuttajia kohtaan.

Alkuperäisessä ulkomaalaislaissa (301/2004) kyseinen asia säädettiin lain 81 §:n 1 momentin 5) kohdassa: "Oikeus tehdä ansiotyötä ilman oleskelulupaa on ulkomaalaisella, joka ... on kansain-

Lakialoite LA 7/2015 vp

välistä suojelua haettuaan oleskellut Suomessa kolme kuukautta, enintään hakemuksen lainvoimaiseen ratkaisemiseen asti".

Tätä kohtaa käsitelleessä hallituksen esityksen HE 28/2003 vp yksityiskohtaisissa perusteluissa sanotaan: "Kansainvälistä suojelua hakevan työpanoksen hyödyntäminen on usein paitsi turvapaikanhakijan itsensä, myös työnantajan ja yhteiskunnan kannalta tarkoituksenmukaista. Työssäkäynti vähentää toimeentulotuen tarvetta tai poistaa sen kokonaan. Kansainvälistä suojelua hakevilla ei normaalisti ole oleskelulupaa eikä viisumia."

Nämä perusteet sallia turvapaikanhakijan ansiotyössä käyminen ylipäättään ovat edelleen ajankohtaisia. Kyseenalaiseksi sen sijaan tulee, onko tämä kolmen kuukauden aikaraja enää muuttuneessa toimintaympäristössä tarpeellinen.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

ulkomaalaislain 79 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaislain (301/2004) 79 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1218/2013, seuraavasti:

79 §

Työnteko-oikeus ilman oleskelulupaa

Ulkomaalaisella on kansainvälistä suojelua haettuaan oikeus tehdä ansiotyötä ilman oleskelulupaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 25.9.2015

Eeva-Maria Maijala kesk